

ORDIN

privind aprobarea Metodologiei pentru evaluarea investițiilor în proiecte de interes comun în infrastructura de gaze, inclusiv a riscurilor aferente acestora

Emitent **AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI**

Având în vedere prevederile [art. 179 alin. \(1\), \(4\) și \(5\) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012](#), cu modificările și completările ulterioare, prevederile art. 13 alin. (6) din Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1.364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009, în temeiul dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. b) și ale [art. 10 alin. \(1\) lit. l\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007](#) privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin [Legea nr. 160/2012](#), președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite prezentul ordin.

Articolul 1

Se aprobă Metodologia pentru evaluarea investițiilor în proiecte de interes comun în infrastructura de gaze, inclusiv a riscurilor aferente acestora, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Articolul 2

Operatorii licențiați sau titularii de licență în sectorul gazelor naturale vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Articolul 3

Direcțiile de specialitate din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei vor urmări aplicarea prevederilor prezentului ordin.

Articolul 4

Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la 6 noiembrie 2015.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
Niculae Havrileț
București, 4 noiembrie 2015.
Nr. 157.

ANEXĂ

METODOLOGIE

pentru evaluarea investițiilor în proiecte de interes comun în infrastructura de gaze, inclusiv a riscurilor aferente acestora

Capitolul I

Scop

Articolul 1

Metodologia pentru evaluarea investițiilor în proiecte de interes comun în infrastructura de gaze, inclusiv a riscurilor aferente acestora, se aplică proiectelor de interes comun, așa cum acestea sunt definite la art. 2 pct. 4 din Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1.364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009, pentru care un inițiator de proiect își asumă riscuri mai ridicate în ceea ce privește elaborarea, construcția, exploatarea sau întreținerea proiectului față de riscurile suportate în mod obișnuit de un proiect de infrastructură comparabil.

Articolul 2

(1) Metodologia prevăzută la [art. 1](#) se aplică proiectelor de interes comun care se încadrează în categoriile prevăzute la pct. 2 din anexa II din Regulamentul (UE) nr. 347/2013.

(2) Metodologia prevăzută la [art. 1](#) nu se aplică proiectelor de interes comun care beneficiază:

a) de derogare de la art. 32, 33, 34 și de la art. 41 alin. (6), (8) și (10) din Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei

2003/55/CE;

b) de derogare în temeiul art. 22 din Directiva 2003/55/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 98/30/CE.

Capitolul II

Definiții și abrevieri

Articolul 3

Termenii utilizați în prezenta metodologie au semnificația prevăzută în următoarele acte normative:

a) [Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012](#), cu modificările și completările ulterioare;

b) Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.775/2005;

c) Regulamentul (UE) nr. 347/2013;

d) Recomandarea Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) nr. 3 din 27 iunie 2014 privind stimulentele pentru proiectele de interes comun și metodologia de evaluare a riscului.

Articolul 4

În înțelesul prezentei metodologii, termenii de mai jos au următoarele semnificații:

a) metodologia de transport - Metodologia de stabilire a venitului reglementat, a venitului total și a tarifelor reglementate pentru activitatea de transport al gazelor naturale, aprobată prin [Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 32/2014](#), cu modificările ulterioare;

b) metodologia de înmagazinare - Metodologia pentru aprobarea prețurilor și stabilirea tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale, aprobată prin [Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 22/2012](#), cu modificările ulterioare, pentru activitatea de înmagazinare a gazelor naturale;

c) Regulament - Regulamentul (UE) nr. 347/2013;

d) risc specific - risc aferent realizării unui PCI, care depășește riscul sistematic acoperit prin tariful reglementat și pentru care se pot acorda stimulente.

Articolul 5

În cuprinsul prezentei metodologii se utilizează următoarele abrevieri:

a) ANRE - Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei;

b) OTS - operator de transport și de sistem;

c) OÎ - operator de înmagazinare;

d) PCI - proiect de interes comun, conform prevederilor art. 2 pct. 4 din Regulament;

e) RAB - baza de active reglementate;

f) ROR - rata reglementată a rentabilității capitalului.

Capitolul III

Cadrul de reglementare actual

Articolul 6

(1) ANRE stabilește cadrul de reglementare pentru elaborarea și aprobarea tarifelor reglementate pentru transportul și înmagazinarea gazelor naturale, cu respectarea prevederilor legislației naționale și europene.

(2) Obiectivul cadrului de reglementare stabilit la alin. (1) îl reprezintă apropierea de valoarea de piață a combustibililor alternativi, promovarea competiției pe piața gazelor naturale, diversificarea surselor de alimentare cu gaze naturale și mărirea siguranței furnizării de gaze naturale.

Articolul 7

Metodologiile de transport și înmagazinare au următoarele caracteristici:

a) sunt metodologii care reflectă caracteristicile specifice activității reglementate;

b) sunt metodologii de tip venit plafon (revenue-cap);

- c)** asigură stabilitate și siguranță investitorilor prin transparența metodelor de stabilire a costurilor justificate incluse în tarif și a modului de calcul al tarifelor reglementate;
- d)** prevăd revizuirea tarifelor reglementate anual, în timpul unei perioade de reglementare, precum și la trecerea de la o perioadă la alta, ceea ce reduce riscul de reglementare, având efecte pozitive asupra costului de capital și asupra deciziei investiționale a OTS/OÎ.

Articolul 8

Metodologiile de transport și înmagazinare prevăd următoarele:

- a)** Perioada de reglementare este de cinci ani.
- b)** Tarifele reglementate se stabilesc pe baza costurilor și veniturilor fundamentate, pentru fiecare an al perioadei de reglementare, și se aprobă de către ANRE.
- c)** Metoda de reglementare asigură o alocare, la sfârșitul fiecărei perioade de reglementare, a câștigurilor rezultate prin creșterea eficienței în activitatea de transport/înmagazinare al/a gazelor naturale peste țintele stabilite de ANRE, între OTS/OÎ și clienții serviciului de transport/înmagazinare.
- d)** Revizuirea tarifelor de transport/înmagazinare al/a gazelor naturale include aplicarea de corecții ale veniturilor și ale costurilor prognozate/estimate ale anului de reglementare anterior.
- e)** RAB reflectă costurile de capital aferente imobilizărilor corporale și necorporale prudent efectuate, necesare desfășurării activității de transport/înmagazinare al/a gazelor naturale.
- f)** OTS are obligația de a elabora planuri de investiții și de dezvoltare a sistemului de transport pe 10 ani.
- g)** OÎ are obligația de a elabora planuri de investiții pe 5 ani ale sistemelor pe care le operează.
- h)** ROR se determină pentru o perioadă de reglementare și reprezintă estimarea ANRE privind profitul ce urmează a fi generat de costurile de capital realizate de titularul de licență pentru activitatea de transport/înmagazinare al/a gazelor naturale.
- i)** ROR se stabilește pe baza costului mediu ponderat al capitalului (WACC) după modelul CAPM (Capital Asset Pricing Model) la începutul fiecărei perioade de reglementare și reflectă deopotrivă riscul sistematic al activității și riscul mediului economic și financiar.
- j)** Riscul sistematic, normal, aferent proiectelor de infrastructură este acoperit prin ROR.

Articolul 9

Având în vedere că determinarea ROR se bazează pe riscul de sistem al întregii activități de transport/înmagazinare al/a gazelor naturale și nu este avut în vedere riscul specific fiecărui proiect, la elaborarea prezentei metodologii de evaluare a riscului ANRE are în vedere prevederile art. 13 alin. (2) din Regulament și Recomandarea ACER nr. 3 din 27 iunie 2014.

Capitolul IV

Modul de evaluare a unui PCI, inclusiv a riscurilor aferente

Articolul 10

Pentru realizarea analizei unui PCI în vederea acoperirii riscurilor specifice, prin acordarea de stimulente, se parcurg etapele prevăzute la [art. 11-17](#).

Secțiunea 1

Etapa 1 de analiză a unui PCI - Informații privitoare la proiect

Articolul 11

(1) OTS/OÎ poate depune la ANRE o cerere pentru acordarea de stimulente în situația în care consideră că PCI pe care îl inițiază prezintă riscuri mai ridicate în ceea ce privește elaborarea, construcția, exploatarea sau întreținerea proiectului față de cele sistematice, suportate în mod obișnuit de un proiect de infrastructură comparabil.

(2) OTS/OÎ trebuie să demonstreze cum și până la ce nivel riscurile ar putea să aibă un impact negativ asupra PCI.

(3) Cererea prevăzută la alin. (1) trebuie să fie însoțită de următoarele informații necesare astfel încât să permită evaluarea riscurilor reale la care este expus PCI față de un proiect comparabil și a modului în care aceste riscuri influențează realizarea proiectului, incluzând:

- a)** planul de afaceri;

- b) analiza cost-beneficiu a PCI și analizele de sensibilitate;
- c) identificarea și evaluarea riscurilor specifice la care este expus PCI;
- d) măsurile luate de OTS/OÎ pentru eliminarea sau diminuarea riscurilor;
- e) informații privind sursele de finanțare a PCI.

(4) Evaluarea riscurilor PCI, prezentată de OTS/OÎ în vederea acordării de stimulente, se bazează pe aceleași ipoteze și date utilizate la analiza cost-beneficiu, respectiv la evaluarea sustenabilității financiare și a beneficiului socio-economic al proiectului, în procesul de selecție a proiectului în conformitate cu prevederile Regulamentului.

(5) În cazul în care rezultatele analizei cost-beneficiu indică diferențe semnificative între costurile și veniturile estimate ale proiectului, reflectate în valoarea indicatorilor financiari, OTS/OÎ trebuie să furnizeze justificări detaliate ale acestor diferențe.

(6) ANRE poate solicita OTS/OÎ informații și date suplimentare necesare evaluării riscurilor specifice PCI.

Secțiunea a 2-a

Etapa a 2-a de analiză a unui PCI - Identificarea tipurilor de risc specific aferent PCI

Articolul 12

(1) OTS/OÎ prezintă riscurile specifice la care este expus PCI, având în vedere prevederile cadrului de reglementare prevăzut la cap. III, în vigoare pe teritoriul național, precum și, în cazul proiectelor transfrontaliere, ale cadrului de reglementare al celorlalte state pe teritoriul cărora se dezvoltă proiectele.

(2) OTS/OÎ încadrează riscurile specifice identificate ale PCI în una dintre următoarele categorii:

- a) riscul de depășire a costurilor estimate ale PCI comparativ cu costurile realizate ale acestuia, pe parcursul dezvoltării, construcției, operării și mentenanței proiectului;
- b) riscul de depășire a termenelor de realizare a PCI comparativ cu programarea inițială a proiectului;
- c) riscul de utilizare a activelor rezultate în urma realizării PCI la un nivel mai mic decât cel prognozat din motive independente de voința OTS/OÎ;
- d) riscul de identificare a costurilor eficiente legate de realizarea PCI;
- e) riscul de lichiditate, rezultat din suportarea temporară de către OTS/OÎ a unor costuri mai mari decât veniturile încasate.

Secțiunea a 3-a

Etapa a 3-a de analiză a unui PCI - Cuantificarea economică a efectelor riscurilor specifice PCI

Articolul 13

(1) OTS/OÎ asigură cuantificarea riscurilor specifice PCI în termeni economici, respectiv a costurilor mai ridicate sau a veniturilor prea mici, precizând valoarea și probabilitatea apariției acestor riscuri.

(2) În cazul în care cuantificarea stabilită la alin. (1) nu este posibilă, OTS/OÎ prezintă o comparație calitativă a nivelului riscurilor cu riscurile aferente unui proiect comparabil.

Secțiunea a 4-a

Etapa a 4-a de analiză a unui PCI - Comparația cu soluții alternative

Articolul 14

(1) OTS/OÎ transmite ANRE informații detaliate și complete pentru explicarea motivelor rezonabile ale alegerii PCI cu riscuri mai ridicate față de o soluție alternativă cu caracteristici comparabile, care ar avea riscuri mai scăzute.

(2) Comparația riscurilor în situația precizată la alin. (1) se realizează în raport cu impactul

net pozitiv al PCI, rezultat din analiza cost-beneficiu, și are în vedere și facilitățile acordate PCI față de un proiect non-PCI.

Secțiunea a 5-a

Etapa a 5-a de analiză a unui PCI - Comparația cu nivelul de acoperire a riscului prevăzut în cadrul de reglementare

Articolul 15

OTS/OÎ trebuie să demonstreze, prin intermediul unei descrieri calitative și a unei estimări cantitative, că metodologiile de stabilire a tarifelor reglementate, prevăzute la cap. III, nu asigură un nivel de remunerare corespunzător acoperirii riscurilor specifice unui PCI.

Secțiunea a 6-a

Etapa a 6-a de analiză a unui PCI - Măsurile luate de OTS/OÎ pentru diminuarea riscurilor specifice unui PCI

Articolul 16

(1) OTS/OÎ trebuie să prezinte pentru fiecare din riscurile identificate măsurile, disponibile în mod rezonabil, considerate a fi necesare pentru diminuarea sau eliminarea riscurilor specifice PCI.

(2) OTS/OÎ furnizează ANRE informații privitoare la măsurile luate sau pe care intenționează să le aplice pentru diminuarea riscurilor PCI, astfel încât costurile proiectului să fie menținute la valoarea minimă posibilă.

Secțiunea a 7-a

Etapa a 7-a de analiză a unui PCI - Informații privind subvenții, granturi sau contribuții prin alocarea transfrontalieră de costuri

Articolul 17

OTS/OÎ trebuie să furnizeze toate informațiile relevante privitoare la subvenții, granturi sau contribuții obținute prin alocarea transfrontalieră de costuri de care a beneficiat, beneficiază sau va beneficia PCI.

Secțiunea a 8-a

Criterii de evaluare a riscurilor de către ANRE

Articolul 18

Fiecare cerere transmisă de către OTS/OÎ este analizată de ANRE după cum urmează:

- a)** se verifică rezultatul analizei cost-beneficiu efectuate în concordanță cu prevederile art. 11 din Regulament și cuantificarea beneficiului socio-economic net al PCI;
- b)** se analizează conformitatea informațiilor și datelor transmise pentru evaluarea riscurilor specifice PCI cu datele utilizate la efectuarea analizei cost-beneficiu, precum și cu cele utilizate la evaluarea sustenabilității financiare și la cuantificarea beneficiului socio-economic net al PCI;
- c)** se evaluează adecvarea măsurilor de diminuare a riscurilor PCI adoptate de OTS/OÎ;
- d)** se analizează comparația PCI cu soluțiile alternative care ar avea riscuri mai scăzute, în corelare cu impactul net pozitiv al PCI și cu rezultatele analizei cost-beneficiu;
- e)** se compară riscurile specifice PCI cu cele aferente unui proiect comparabil;
- f)** se analizează natura și mărimea riscurilor specifice PCI și se evaluează, pe baza cuantificării economice transmise de OTS/OÎ, impactul economic asupra costurilor și veniturilor aferente PCI;
- g)** se stabilește dacă și în ce măsură riscurile specifice PCI sunt riscuri sistematice, acoperite prin ROR, respectiv prin tariful reglementat;
- h)** se stabilește dacă măsurile de diminuare totală sau parțială a riscurilor specifice sunt asigurate prin reglementările în vigoare;
- i)** se stabilește dacă și în ce măsură PCI care beneficiază deja de subvenții, granturi sau de contribuții din alocarea transfrontalieră de costuri mai poate beneficia de stimulente în condițiile prezentei metodologii, în vederea evitării supracompensării;
- j)** se evaluează dacă și în ce măsură riscurile specifice la care este expus PCI pot fi evitate de OTS/OÎ, prin măsuri adecvate cum ar fi: clauze contractuale privind aplicarea de penalități, încheierea de asigurări și acoperiri ale riscului și altele.

Secțiunea a 9-a

Situații de respingere a cererii de acordare a stimulentei

Articolul 19

(1) ANRE nu aprobă acordarea de stimulente PCI, conform prevederilor [art. 11](#), în următoarele situații:

- a)**OTS/OÎ nu prezintă informațiile necesare în vederea acordării stimulentei;
- b)**OTS/OÎ nu fundamentează existența unor riscuri specifice PCI și nu prezintă rezultatele analizei cost-beneficiu și impactul net pozitiv ale proiectului;
- c)**riscurile specifice PCI sunt acoperite prin rentabilitatea capitalului sau sunt diminuate prin măsuri adecvate;
- d)**OTS/OÎ nu adoptă măsurile identificate, măsuri care se încadrează în limitele sale de competență, ca fiind rezonabile pentru diminuarea riscurilor;
- e)**PCI beneficiază de subvenții, granturi sau contribuții din alocarea transfrontalieră de costuri, prin care este deja compensat total riscul specific.

(2) Prevederile [Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 23/2012](#) privind stabilirea unui stimulent peste rata reglementată a rentabilității capitalului, pentru categoriile de imobilizări corporale și necorporale, în a treia perioadă de reglementare, aferente activităților de transport și înmagazinare subterană a gazelor naturale, nu se aplică PCI.

Secțiunea a 10-a

Principii care stau la baza stabilirii stimulentei

Articolul 20

(1) Stimulentele aprobate de ANRE pentru acoperirea riscurilor specifice PCI în conformitate cu prevederile prezentei metodologii respectă următoarele principii:

- a)**stimulentele se acordă doar pentru PCI eligibile în conformitate cu art. 13 din Regulament;
- b)**stimulentele sunt proporționale cu nivelul riscurilor specifice PCI;
- c)**valoarea stimulentei nu depășește valoarea beneficiilor nete ale PCI;
- d)**valoarea stimulentei se stabilește prin mecanismul de împărțire a câștigului asociat implementării PCI între OTS/OÎ și utilizatorii rețelei.

(2) Acoperirea riscurilor specifice PCI determinate în conformitate cu prevederile prezentei metodologii, prin acordarea de stimulente, se realizează în conformitate cu prevederile metodologiilor de transport și înmagazinare.

(3) OTS/OÎ este obligat să întocmească și să transmită ANRE o analiză ex-post pe o perioadă de cel mult trei ani de la realizarea PCI care a primit stimulente prin aplicarea prevederilor prezentei metodologii.

(4) În cazul în care rezultatele analizei prevăzute la alin. (3) evidențiază că în perioada de elaborare, construcție, exploatare sau întreținere riscurile specifice pentru care au fost acordate stimulente nu s-au produs sau au avut un impact redus față de cel estimat, ANRE decide asupra cuantumului justificat al stimulentei și aplică corecțiile de venit reglementat corespunzătoare.

Capitolul V

Dispoziții finale

Articolul 21

Acordarea de stimulente unui PCI conform prevederilor art. 13 din Regulament și ale prezentei metodologii se aprobă prin decizie ANRE.

Articolul 22

Decizia prevăzută la alin. (1) stabilește cuantumul stimulentei, măsurile de reglementare și/sau schemele monetare pentru recompensare sau penalizare aferente acordării

stimulentelor.

Articolul 23

În cazul în care OTS/OÎ obține stimulente pentru PCI, acesta este obligat să transmită informațiile privind realizarea proiectului la termenele și în formatul solicitat de ANRE.